

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HÉTILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Körültekintés.

Kolozsvári gyümölcsök a szentpétervári kiállításon.

Rövid szakközlemények.

A hüvelyes magvak — paszuly, borsó, lencse — mint takarmány. — Margarin, margarin-vaj. — Kísérlet kender műáztatással Budapesten. — A Thomas-salak hatása a rétekre. — A tengeri egy élősdije.

Vegyesek.

Tenyésztésre nevelt bikák értékesítése. — Hibaigazítás. — Őszi gyümölcs vásár a Köztelken. — Községi hitel-szövetkezetek Nyitramegyében. — Ményvásárlás az állam részére. — Mémleki-kiállítás s vásár. — Mótorkocsik versenye. — Lépfene és sertés védőoltás.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Körültekintés.

Takarmányinség — olcsó marha-árak — a lóhermag veszedelme és árkiállításai — „Gommose bacillaire“ — sz.-pétervári gyümölcs-kiállítás.

Takarmány-inségről panaszkodnak ország szerte és elég nagy csapás hazánkra, hogy legnagyobb részén nagyon szomorú állapot ad alapos okot a panaszra. Hazánk kétharmad területén nem termett a folytonos nyári szárazság következtében jóformán-semmi takarmány. Nemcsak a széna termés ütött ki balul, hanem a vetett takarmányok is mind kiszültek, sőt még a répa, tengeri is melyek némileg potolnák a szálas takarmányokat, alig-alig adnak annyi termést, hogy érdemes legyen betakarításuk. A legtöbb helyen szalma is kevés van. Sok helyen az állatok már istállóra szórultak, csak-hogy ott sincs mit egyenek. Hallomás szerint feliben kínálják az állatokat teletetésre, vagy olcsó árakon igyekeznek tudadni rajtuk.

Hazarészünkben e tekintetben boldog állapot van, nemcsak hogy takarmány szükségben nem szenvedünk, de nagyon sok helyen bő takarmány termésünk van. Sokan adnak el takarmányt. Kivált Brassó, Háromszék és Udvarhely megyékből vittek ki sok szálas takarmányt Oláhországba. És nagyon jó áron fizették.

Nem is hibáztathatjuk azon gazdáinkat, kiknek felesleges takarmányuk van, ha azt jó pénzért eladják. A mostani buzaárak mellett csak kell valamiből pénzeljenek. Csakhogy szántóföldjeink rovására történik az eladás, annak szegényítik talajerejét. Erről ne feledkezzenek és legalább bizonyos mértékig igyekezzenek műtrágyavásárlással vissza-

adni földjüknek azt, a mit a takarmány eladással elvontak tőle.

Sokkal helyesebben teszik azonban azok, kiknek viszonyai megengedik, ha nem adják el a felesleges takarmányt, hanem a mostani nagyon olcsó marha árak mellett — s ez mind olcsóbbá lesz — állatokat vásárolnak és ezekkel etetik meg. Így, amellet, hogy földjeik gazdagítására sok trágyához jutnak, jobban is fogják a takarmányt értékesíteni. Bizton remélhetjük, hogy jövő tavasszal és nyáron, ha csak egy kicsit bő takarmány termésre lesz ország szerte kilátás, nagyon fel fog menni a marha ára.

A takarmány bőség mellett hazrészünket is meglátogatta az idén egy elemi csapás számba menő ellenség. Egész erdélyben gazdáink fő jövedelmi forrása a lóhermag termelés. Örvendezve néztünk fejlődő és már-már virágzó lóhe mag termésünk elé. S ime derült égből csapot be a villám. Egy ormányos bogár az „Apion“ tesz rendkívüli pusztítást benne. Egyes hidegebb és csapadék dus vidéket kivéve egész erdélyben fellépett. Sok helyen $\frac{2}{3}$ sőt, 80%-át is elpusztította a termésnek. És még azon aggodalom előtt is állunk: nem teszi-e lehetetlenné a lóhermag termelést egészen? Csak egy reménybe kapaszkodunk, hogy az idén év nagyon kedvezett a kifejlődésének és elszaporodásának; rá nézve kedvezőtlenebb időjárás mellett meg fog apadni.

A lóhermag árát ezen csapás nagyban fogja emelni. Most még mit sem mondhatunk, hogy meddig fog emelkedni az ára. Az üzlet, mivel még nagyon kevés érkezett piacra, csak topagatózik. Jelen árak 62—66 frt. De bizton hisszük, hogy sokkal magasabban fog pár hét múlva állani. Jól teszik gazdáink, ha a csépléssel sietnek. Két okból is kívánatos, hogy ne maradjon a késő őszi nedves időjárásra a cséplés, mikor sok idő és magvesztéssel jár, és hogy kész árujokat a legalkalmasabb árkonjunkturákat ellesve értékesíthessék. Az eladással azonban ne siessenek, mert a mostaninál magasabb árakat érhetnek majd el.

Figyelmébe ajánljuk azon gazdáknak az „Erdélyi gazdasági egyesület heremag tisztító raktárát,“ kik csak azért kénytelenek bármi áron eladni, hogy pénzhez jussanak. Ne tegyék; a heremag tisztító

raktárban a lóhermag értéke kétharmadáig előleget nyerhetnek. Pénzhez juthatnak és mégsem kénytelenek olcsón adni oda heremagjukat. Mert, ha előleget vesznek is fel, reedelkeznek magjuk fellett, akkor, és oly árban a mint tetszik adhatják el. Ha az eladást is a heremagtisztító raktárra bízzák, akkor is rendelkeznek, mert addig a mag el nem lesz adva míg a tulajdonos nem lesz értesítve a legmagasabb elért árról és beleegyezését nem adta.

Ennyi csapás és szomorúság után még egy veszélyrel kell gazdáinkat rémítsük. Nálunk még nincs ugyan, de Franciaországban nagy károkat okoz egy új veszélyes szőlő betegség. Egy gomba betegség a „Gommose bacillaire“ a „Bacillusos mézga.“ Ezen betegség nem a levelét támadja meg a szőlőnek, mint a peronospora, hanem a fáját. Még nincsenek tisztában, hogy egészen új betegség, vagy egy az Olaszországban pusztító „mal néro“-nak nevezett betegséggel és az Amerikában elterjedt „kaliforniai betegséggel.“ Akár új, akár ezekkel azonos, elég baj, hogy gyorsan terjed és gyorsan pusztít. És főleg, hogy védekezni ellene még nem tudnak. Jó lesz, ha mi is megismerkedünk miben léte felől, mielőtt hozzáunk is behurczoltatnék; és főleg mindent elkövetünk, hogy be ne hurczoltassék. „Jóbb félni, mint megijedni.“

Adjunk számot valami öröndetesebb eseményről is. Örömlünkre szolgálhat, hogy a szentpétervári gyümölcs-kiállításon hazánk szépen lesz képviselve. Gyümölcs termelésünk pár év alatt sokat fejlődött, sokat nyert minőség és kiterjedésben. És ezt sikerülten fogjuk bemutatni. Sok termelő jelentett be, különféle gyümölcsöket. Hogy maga a kiállításon a mi osztályunk sikerülten fog rendeztetni ugy szakszerűleg, mint üzletileg, garancia azon két egyén, kikre az egész bízott. Molnár István kir. tan. gyümölcsészeti kormánybiztos és Mauthner Ödön mindenütt ismert magkereskedők vették kezükbe az egésznek rendezését.

Ha áldozat árán is piacot kell teremtenünk magunknak ott, mert kedvező export kilátások felől nem is kételkedhetünk. Csak kívánatos volna, ha eljönne az az idő, mikor kevés fajtára szorítkozáink és azt egyes vidékeken elterjedten termelnők.

Lóhere, luczerna

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

Mauthner Ödön

magkereskedése,

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. sz.

Kolozsvári gyümölcsök a szentpétervári kiállításon.

Magyarország gyümölcs termelése hova-tovább jelentékenyebb lesz. Jól is van ez így, mert az egy oldalú gabona termelés már nem hajt elegendő jövedelmet.

Nem elég azonban a terményt előállítani, hanem értékesíteni is kell, mert csak így válik jövedelemmé.

Ámde az egyes maga vajmi ritkán keresheti fel a nagyobb fogyasztási pontokat, mert nehezen tudja megtalálni a megfelelő összeköttetést, a mi nélkül pedig — tapasztalat szerint — célt nem ér.

Az állam és a testületek feladata, hogy az egyesnek segítségére legyenek terményei értékesítésénél, vagyis, hogy erre a módokat és eszközöket megtalálják.

Alig létezhet kedvezőbb mód és alkalom a termelőnek és fogyasztónak, vagy ha úgy tetszik a kereskedőnek egymással való összehozatalára s így a termények bemutatására, és értékesítésére, mint a kiállítások.

Mert habár a kiállításoknak egyik fő célja marad a termelők közt a nemes verseny ébresztése és föntartása, de e mellett nem titkolható célja a termények értékesítése is, még pedig valjuk meg igen nagy fontosságú célja.

Mikép a díjak elnyerésénél, úgy az értékesítésnél is azoké az előny, a kik a legszebb productumokat képesek kínálni és ezekkel a vevőt megnyerni.

Ép e napokban Szt.-Pétervárt — Oroszország fővárosában — nyílt arra alkalom, hogy Európa kultur államai az éjszaki kolosszusnak különféle gyümölcs terményeiket bemutassák és ezekkel ott versenye keljenek.

A mely állam gyümölcsével ott a pálmát elnyeri és egyszersmind abból a legtöbbet tud szállítani, annak az eddig nem élvezett óriási jövedelem nyílik ez uton.

Magyarországra nézve ez a dolog nem közömbös, sőt nemcsak, hanem főfontosságú. Gyümölcs termelése már is jelentékeny és kivált a közelebbi években rohamosan fejlődik; az értékesítési viszonyok pedig éppen ellentétesen nehezek, úgy hogy egy jobb termés esetén a legtöbb gazda nem tudja mit tegyen a gyümölcsével.

A szentpétervári nemzetközi gyümölcskiállítás tehát alig érdekelheti közelebről bármely államot, mint hazánkat, egyrészt az imént elmondottakért, másrészt pedig közelségénél fogva.

Éppen azért helyesen cselekedett földmívelési kormányunk, midőn ezen kiállításon Magyarország impozáns megjelenését lehetővé tette, mert ha ott most a versenyt sikerrel kiállja gyümölcs értékesítése jövőjének alapja szilárdul le lesz fektetve ez által.

E tekintetben pedig legelső sorban haza részünk van érdekelve, mint a mely a gyümölcstermelésre mondhatni predestinálva van.

No hát az a kérdés, hogy minő gyümölcsökkel és milyen arányban vesz részt hazarészünk Szentpétervárott az éppen ma megnyitott nemzetközi gyümölcs-kiállításon?

Tudomásunk van róla, hogy hazánk erdélyi része legjobb fajta gyümölcsével méltó arányban lesz ott képviselve, sőt alkalmunk is volt a Szentpétervárra küldött gyönyörű gyümölcsök egy nagy csoportját láthatni.

A helybeli (kolozsmonostori) m. kir. gazd. tanintézet kertészete részéről *Ritter Gusztáv* birneves főkertész párját ritkító szép gyűjteményt állított össze, a melyről szemlénk után az a véleményünk, hogy ezzel sikerrel versenyezhet Szentpétervárott és eddigi érdemeit újabb érdem fogja gyarapítani.

A gyűjteményben van 14 hazai fajta, 79 nemzetközi fajta alma és 31 fajta körte.

Ezek a gazdasági tanintézet kertjéből és az erdélyi gazdasági egyetnek *Ritter* ur felügyelete alatt állami kezelésben lévő faiskolája anyafáiról lettek összeállítva és igazán gyönyörködtető látványt nyújtott a sok szép gyümölcs és szinte köszönettel tartozunk az érdemekben gazdag főkertész urnak, hogy ezek megtekintésére alkalmas nyújtott.

Ha mind ilyen gyümölcs lett küldve hazarészünkhöz Szentpétervárra, biztos reményünk lehet az iránt, hogy gyümölcs kivitelünk Oroszországba nagy lendületet nyerend és az értékesítés többé nem fog gondot okozni s a sok drága gyümölcsöt nem kellend haszontalanul elpocsékolni, hanem ez hazarészünk újabb- és újabb bajokkal sújtott gazdáinak eddig nem ismert jövedelmi forrását képezendi.

A Kolozsvárról küldött gyümölcs fajták sorozata im itt következik:

Almák.

Magyar fajták.

Batul, Ponyik, Török Bálint, Török Muskotály, Szász pap alma, Nemes Szercsika, Sóvári. Kék alma, Bánáti masanczki, Kurtaszáru páris, Muntineszkó, Szacsvey tafota, Bánffy Pál almája, Pogácsa alma.

Nemzetközi fajták.

Piros Gravensteini, Csillagos piros renet, Langton páratlanja, Sándor czár, Korai páratlan, Sárga nemes, Boedicker renetje, Schiebler galambkája, Landsbergi renet, Sárga Richard, Cludius őszi almája, Dánzigi bordás, Alant alma, Piros őszi Kalvil, Kaupangi alma, De Jonghe rozsa almája, Arany aranyka, Belmont, Muskotály renet, Téli arany parmán, Csikos őszi kalvil, Korodai renet, Ananasz renet, Fromm renetje, Downtoni pepin, Arany szövet, Müller Emilia, Harbert renetje, Német arany pepin, Loan parmánje, Karmeliták renetje, Nemes cseh alma, Thouin renetje, Parker pepinje, Braddick páratlanja, Ribston pepin, Kanadai renet, Gaedonki renet, Zsófia kinyúló, Oberdieck renetje, Coulon renetje, Londoni pepin, Királyi kurta száru, Boiken almája, Baumann renetje, Kasseli nagy renet, Oelkofeni pepin, Arany sárga nyári renet, Édes őszi renet, Jersey király alma, Hagyma masanczki, Kis hosszú száru, Szürke rövid száru, Osznabrücki renet, Carpentin, Schmidtberger renetje, Kis bab alma, Biborpiros Coussinot, Gubeni Waraschke, Zöld fejedelmi alma, Rudolf koronaherczeg, Moldovai galambka, Lüneville-i renet, Steier masanczki, Cseh szüz alma, Kewi izletes, Luiken, Multhaupt karmin renetje, Dietzi mandula renet, Canterbury renet, Blenheim pepin, Adam parmánje, Cornwallisi fűszer alma, L'abondante (= Bőtermő), Téli citromalma, Schönbrunni renet, Burchardt renetje, Piros pettyes alma.

Körték.

Esperine, Pontozot nyári tövis, La Transilvanienne, Erdei vajonc, Muskotályos Nemes Kolmár, Avranches-i jó Luiza, Fontenay-i körte, Izambert, Comperette, Napoleon vajoncza, Capiaumont, Moltke vajoncza, Ghelin vajoncza, Legfinomabb vajonc, Liegel téli vajoncza, Clairgeau, Six vajoncza, Szt. Germain, D'illy vajoncza, Esperen uri körte, Nivellesi vajonc, Nemes Kolmar, Aremberg kolmárja, Virgouleuse, Josefina de Malines, Rudolf koronaherczeg, Prince royal, Téli esperes, Őszi bergamot, Piros bergamot, Quetier vajoncza.

Ezek között foglaltatnak azok a fajták, a melyek az erdélyi gazdasági egyet által hazarészünkben a nagyban való termelésre föltétlenül ajánlva lettek és a melyek úgy lápunkban, mint más szaklapokban és művekben már többször közöltettek.

Midőn örömlünknek adunk kifejezést a felett, hogy hazánk és hazarészünk a szentpétervári nemzetközi gyümölcskiállításon méltó helyet foglal el, melyért a főérdem földmívelési kormányunkat illeti, elismerésünkkel adózunk *Ritter Gusztáv* főkertész urnak, hogy nagy szakértelmével ily remek és fajtánként pontosan megnevezett s megszámozott gyümölcs kollektiot állított össze s küldött Szentpétervárra Kolozsvárról.

Rövid szakközlemények.

— A hüvelyes magvak — paszuly, borsó. Iencse — mint takarmány. Ha arról van szó, hogy a buzánál is már majdnem drágább zab helyett és a rozsnál értékesebb, piaczosabb árpa helyett minő abraktakarmányt is adjunk háziállatainknak, még pedig olyan takarmányt, melyben sok legyen a tejtermelésre is, a hizásra is, az erőkifejtésre is nélkülözhetlen fehérjeféle tápláló anyagokból? A magyar gazdák legnagyobb részének mai nap nem

ajánlhatjuk még sem a szárított moslékot, sem az olajpogácsákat, sem a gyapotmag lisztet sem húshal lisztet, de még a korpát sem általánosságban; egyszerűen azért, mert az előbb említett takarmányfélék nálunk a legtöbb helyt még ismeretlenek, csak bajjal beszerezhetők vagy pedig a korpával együtt drágább takarmányok annál, semhogy takarmányozásuk haszonnal járna. A mai nagy zab árpaáraknak minden mástól eltekintve az a nagy gazdasági haszna leend, hogy reábirni fogja gazdáinkat nemcsak zabot és árpát termelni abrakul (a tengerit nem tartjuk a zabbal és árpával egysorba állítható szemes takarmánynak), hanem másféle növényeket is, melyeknek magvai éppen olyan gazdagok fehérje anyagokban, illetőleg még gazdagabbak a zabnál és árpánál. Ezek azok a pillangós virágu növények, melyeknek termése abraknak adható valamennyi házi állatunknak: a bükköny, a lóbab, a paszuly, a borsó, a lencse. Kettőt nyerne azok a gazdaságok, melyek a gabonafélék mellett a hüvelyes (pillangós virágu) magvakat is termelik. Az egyik az, hogy többféle növényt termelve a kockázat kisebb, mint-hogy az mégis ritkább eset, hogy egyikféle növény se sikerüljön. Ha nincs jó termés a gabonafélékből, jó lehet a hüvelyesek termése, tehát csak lesz mégis mit eladni és az állatállományról sem fog tavasszal lerini a sovány takarmányozás. A másik még nagyobb nyereség pedig az leend, hogy a talaj termőerejét különféle képp igénybe vevő növényeket természetve a termőerőt nem gyengítjük annyira, mintha ezt a változatos-ságot nem hozzuk be magtermelésünkbe. Azzal, hogy kivált a paszuly, borsó és lencse termelésére fektetünk súlyt, továbbá az a nem megvetendő előny háromolhat a gazdaságra, hogy ha ezeknek a magunk táplálására is alkalmas magvaknak jó árak van, értékesítésük módjára nézve nem fognak zavarba jönni. (G. L.)

— „Margarin“, „margarin-vaj“, „margarin-sajt“, „kokonentre“, „cottole“, „corneulene“. Tudjuk, hogy marhafaggyuból finom zsiradék gyártatik ma már roppant mennyiségben, mely „margarin“ név alatt kerül forgalomba és részint mint ilyen fogyasztatik, részint kevés vajjal összegyurva, vaj gyanant árultatik — „margarinvaj“. Ujabbban lefőlözött tejjel kavargják össze — emulzálják — a margarint és ebből az emulsióból oly sajtokat készítenek, melyek állítólag igen jók és izletesek friss állapotukban. Most tehát már nemcsak a margarinvaj, hanem a „margarinsajt“ is karosítja a tejjelgazdaságokat. Legujabban veszélyes versenytársra akadt a margarinnak a nálánál sokkal olcsóbb „kokonentre“ ban; azaz a kokosdió zsirában, melyet most már szintén emulzálni szoktak lefőlözött tejjel s ebből azután vaját és sajtot is készítenek, mintha csak „természetes“ tej lenne. Egy amerikai cég pedig gyapotmagból sajtolt zsiradékot, sajtolt marhafaggyuval keverve hoz forgalomba „cottole“ név alatt, mint disznósir pótlékot. Ugyanez az összetétele a „Corneulene“-nek is, mely Offenbachban gyártatik.

— Kísérlet kender müáztatással Budapestben. A Mocsáry féle volt mütrágvagyár telepén, a IX. kerület soroksári-ut 11-ik szám alatt e hó 2-án érdekes kísérlet folyt le, a mely úgy termelő, mint ipari köreinket nagy mértékben érdekli. Neumann Buenos-Ayres-ban lakó hazánkfia mutatta be, a személyesen megjelent földmívelési miniszter és suiteje, továbbá a honi kendergyárak kiküldöttei és néhány bácskai kendertermelő gazda, valamint az északamerikai konzul jelenléte előtt eljárását, a mely ha csakugyan beválik, hivatva van a most létező kenderáztatási mizeriáknak véget vetni és ezzel a fonálnövények termelésének útjában álló egyik nevezetes akadályát elhárítani. Az eljárás abban áll, hogy a száraz kender vagy len között, szóval az áztatandó nyers fonanyagot egy kádszerű medenczébe teszik, vízzel elborítják és ezután gőzzel fölhevítik. Ez a procedura 27—30 percig tart és az áztatás bűz nélkül tökéletesen végbe megy. Ezt követi a szárítás, a mely a gyapjumosokban is már alkalmazott forró lég-módszer szerint gyorsan megy végbe, nyáron úgy mint télen. Az egész eljárást egy kis részlet kivételével, a melyet titokként őriz, a jelenlevőknek bemutatta. A jelenlevők Kovácsy min. tanácsos és Lisznyay Tihánér műszaki tanácsos, Gerő az ujszegedi kenderkikészítő gyár igazgatója és Wimmer a szegedi kenderfonógyár igazgatója és Michels az apatini kendergyár

igazgatója s két kendertermelőt bizottságá alakítottak, a melynek feladata teljesen mélyébe hatolni a módszernek és az eljárás alá vett kendernek különféle stádiumából anyagot kétfelé osztva pecsét alá tenni és a földmivelési ministeriumban elhelyezni, olyképen, hogy ugy a padlás, mint a pinczehelyiségek befolyása az ilykép kikészített kender minőségére konstatálható legyen. Ezen megfigyelések eredményéhez képest fogja az állam ezen áztatási eljárást megénként aplikálni, mert az az állapot, hogy a folyós pataki áztatás közegézségügyi szempontból eltiltatik, helyébe pedig más eljárás a gazdák rendelkezésére nem áll, az ugy is jelentéktelenre sülyedt kender- és lentermelésünknek a végső döntést adná meg, és az indiai termékek behozatalát nemzetgazdaságunk végtelen kárára még inkább elősegítené.

— A Thomas-salak hatása a rétekre. A Belga gazdasági Egyesület ez évi közgyűlésén jelentést tettek a Thomas-salak és a kainitnak a rétekre gyakorolt hatásáról. Ezek szerint egy rét termése 44 mázsáról 150 mázsára, egy másik esetben 47 mázsáról 161 mázsára emelkedett, s emellett a trágyázási költség egy hektára csak 26 frtra (= holdra 15 frtra) rugott. Továbbá kitűnt, hogy a Thomas-salakkal való trágyázás néhány évig maga elegendő a termésnek rendkívüli mértékben való fokozására, néhány év múlva azonban a termőképesség csökkenni fog, ha egyidejűleg kálitrágyáról nem gondoskodunk. Így egy esetben a Thomas-salakra négy év múlva már észrevehetőleg csekélyebb terméstöbbletet eredményezett, a mint azután egyidejűleg kainitot is hintettek reá, a termés újból nagyon felszökött. Venns környékén 1879. óta tüzetes trágyázási kísérleteket tettek Thomas-salakkal és kainittal, s egyuttal a termést is mindig pontosan megmérték; ez alkalommal kitűnt, hogy míg a trágyázatlan rét $\frac{1}{4}$ ha-on csak 10-16 q. (maximum) termést adott, az összes trágyázott rétek átlagos termése 41 mázsára rugott, s egyuttal a takarmány minősége is igen nagy mértékben javult, mert míg a trágyázatlanok kaszált széna 9% proteint és 1.5% zsirt tartalmazott, addig a második trágyázás után a protein-tartalva 12-15, a zsirtartalom 28-32 %-ra emelkedett. A trágyázási költségek $\frac{1}{4}$ ha-on 6 frt 60 krt tettek, s a 25 mázsányi terméstöbblet értéke ellenben legalább 50 frtra tehető, mi a trágyázásra fordított tőke 700% ok kamatozásának felel meg, még abban az esetben is, ha a takarmány javulását számításon kívül hagyjuk.

— A tengeri egy élősdije. Franciaország több vidékén nagyon érzékeny károkat okozott. Ez egy kis molypille (Sitotroga cerealea), melynek hernyója a tengeriszemek belsejében él. Nagysága kiterjesztett szárnyakkal csak 13 mm.; feje sima és hosszú tapogatókkal van ellátva keskeny, hegyes szárnyai ockersárgák fekete széllel, különösen a szárny hegye felé, s nyugalmi helyzetben egy boltozatos fedél alakját mutatják. A hernyó fehér, sima és kis barnás feje van. Ezen Sitotroga szokásai nagyon hasonlítanak a zszuskóhéhoz, tojásait azonban a gyümölcscrütybe rakja, ebből a keletkező lárva az idő közben kifejlődött magba jut és a mag belsejét megeszi, s még a csirát sem kiméli. Míg azonban a gabonaszuszok károkat csak a magtárban tesznek, a Sitotroga a magvakat már a csövön és a görében pusztítja. Míg azután a gabonaszuszok legszívesebben a gabonamagvakban él, addig a Sitotroga hernyója nemcsak a tengeri, de a rózsa és az árpa-magvakat is pusztítja. Ezen kártékony állat ellen ajánlják: rovarölő párák alkalmazását, mint aminő a szénkéneg; a magvaknak 50-55 C°-ra való fölmelegítését; végül igen nagy gyorsaságu tisztító-rosták alkalmazását, így állítólag az olyanok, melyek percenkint 2000 fordulatot tesznek, igen jól elkülönítik a hibás magvakat az egészségesektől. A vetőmagnak való tengeri beszerzésénél minden-ésetre a legnagyobb óvatosság ajánlható, nehogy ezen kártékony pille tojásait gazdaságunkba behurcoljuk, mert ez esetben csak sok fáradsággal és költséggel fogunk tőle megszabadulhatni.

Vegyes közlemények.

— Tenyésztésre nevelt bikák értékesítése ügyében felkérjük hazarészünk gazdaközönségét, hogy az elemi csapás miatt elmaradott idej

kiállításra behozni és eladni szándékolt bikáit, az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához Kolozsvárra jelentse be, hogy azok értékesíthetése végett, részint a földm. miniszteriumnál, részint más irányban a lehető megtehelessük. — *Az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatala.*

— Hibaigazítás. Lapunk szeptember 8-iki 36. számában közölt „határidőzületek a here-magvakról“ című cikkünkben egy értelemszerű sajtóhiba fordult elő. Ugyanis a 236-ik oldal második hasáb, második sorában ez áll: „mely ugyan 50-60 frtot ér“. E helyett ez olvasandó: „mely ugyan 58-60 frtot ér“.

— Őszi gyümölcs vásár a Köztelken. Szeptember hó elsején nyílt meg a köztelken az őszi gyümölcs vásár, mely a folytonosan érkező minták és a vásárt látogató közönség nagyszámából ítélve, nagyon sikeresnek ígérkezik. Naponta a legszebb minőségű, különféle fajtájú szőlő, barack, alma, körte, szilva és dinnye érkezik, melyek egy része a beküldők által meghatározott áron eladatik. Eddig eladásra bejelentett: 8 waggon alma, kgr.-ként 8-25 kr., 20 mmázsa körte, kgr.-ként 20-40 kr., 150 mmázsa szőlő, kgr.-ként 25-40 kr., 50 m-mázsa szilva, kgr.-ként 10-25 kr., 120 mmázsa dinnye, kgr.-ként 8-10 kr. A gyümölcs vásár a tél beáltáig tart s ezideig bejelentéseket és gyümölcsküldeményeket az O. M. G. E. állandóan elfogad. A vásár tervezetét s bejelentő-lapokat az O. M. G. E. titkári hivatala kívánatra megküldi.

— Községi hitelszövetkezetek Nyitra-megyében. A nyitramegyei gazdasági egyesület kezdeményezése folytán Nyitramegyében is megindult a hitelszövetkezeti mozgalom. Az egyesület fölkerlte gróf Károlyi Sándort, a magyarországi községi hitelszövetkezetek megteremtőjét, hogy Nyitrán ez ügyben előadást tartsan. Ő szívesen engedte az egyesület felhívásának s a f. hó 22-én d. e. 10. órakor Nyitrán előadást tart. Vele jönnek valószínűleg Hajós József és Bernáth István. Ő excellenziája azon óhajtását fejezte ki, hogy ha csak lehetséges, Nyitrára jöveteléig legalább egy szövetkezet alakuljon a megyében s ez meg is fog történni, mert Nyitra Egerszeg községének lakói fölkarolták az eszmét s f. hó 16. án d. u. 3 órakor alakuló ülést tartanak.

— Ménévásárlás az állam részére. Az állami lótenyésztő intézetek számára felajánlott ménlovak bizottsági meg szemlése a következő helyeken a jelzett sorrendben fog megtörténni: Zalaegerszegén szept. 18-án, Kaposváron 20. án, Nagy-Mihályon 17-én, Nyiregyháza 20-án, Makón 18-án, Nagyváradon 21-én, Kolozsvárt 20. án, Budapesten október elején a Tattersalban. A ménlovak a vásár napján vétetnek át. Kifizetésük az adóhivatal utján 1895. január 1-én történik.

— Ménlő-kiállítás s vásár. Mint említettük a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság okt. 12-én tartja a Tattersalban ménlő-kiállítását. Bejelentések darabonként 5 frt beiratósi díjjal, október 5-én déli 12 óráig a társaság titkárságánál történhetnek, a hol már 6-án délben a vásárra bejelentett ménék katalógusa is kapható lesz. A bejelentéseknél a ménék neve, kora, színe, apai és anyai származása és eladó ára közlendő. Az eladott ménék árából 2 százalék jutalékot fizet be a vásárpénztárba az eladó. Be nem jelentett ménéket a vásárra nem bocsátanak.

— Mótorkocsik versenye. Párisban a múlt hónapban tartották a mótorkocsik versenyt. Az első díjat, az 5000 frankot azon kocsinak adták, a mely veszély nélkül könnyen kezelhető s a mellett nem nagyon drága. A Panchard és Peugeot czégek között osztott szét, melyeknek kocsijánál petrolumot használtak hajtó erő gyanánt. A második díjat, a 2000 frankot a de Dion-féle gőz-remorkör nyerte el, mely ló gyanánt kocsit elő fogható. A célponthoz Rouenba az előbbi géppel egyidőbe érkezett be. Ha mindenben megfelelt volna a versenyszabályoknak, ugy mindenésetre ezen gép, nyerte volna az első díjat, 18 kilométert hegyes vidéken játszva tett meg. A 3-ik 1500 frankos díjat a Blandt-féle 9 üléses gőzomnibus nyerte el, mely városi közlekedésre s kirándulásoknál jó szolgálathoz tehet. A negyedik 1000 frankos díj két petrolum mótorkocsi között lón clostva. Az ötödik 500 frankos díjat Roger nyerte, mert petrolum mótork-

kocsiján előnyös változást létesített. Egy gőz-tricikli elismerő okirattal lón ellátva a 100 kilométernyi uton egész Rouen-ig összesen 17 járni érkezett meg.

— Lépfene és sertés védőoltás. A budapesti Laboratoire Pasteur-Chamberland intézet a közegézségügyi és demografiai kongresszus alkalmából füzetet adott ki az intézet tevékenységéről, melyből a következőket közöljük: A védőoltás a lépfene és sertésorbáncz ellen Magyarországon az 1886. év második felében, illetőleg 1887. év elején vette kezdetét és oly gyorsan terjedt, hogy az eredetileg Bécsben létesített intézetet, mely már kezdetől fogva csaknem kizárólag Magyarország részére termelte az oltóanyagokat, a földmivelésügyi miniszteriummal kötött szerződés folytán Budapestre helyezték át. A budapesti Laboratoire Pasteur-Chamberland 1890. évi április elseje óta áll fenn. Hogy mily nagy arányokban terjedt a védőoltás Magyarországon a budapesti intézet által termelt oltóanyagokkal, kitetszik az alábbi kimutatásból:

Év	Sertés	Juh	Szarvas-marha	Ló	Az évenként beoltott állatok száma
1886	—	3,500	900	106	4,506
1887	4,665	45,803	7,296	100	57,864
1888	24,468	69,430	10,500	—	104,398
1889	132,469	87,275	16,073	837	236,654
1890	261,803	178,542	21,389	2,089	463,823
1891	351,959	274,801	36,547	2,838	666,055
1892	462,310	286,151	44,633	3,838	806,932
1893	513,685	294,155	93,285	6,508	907,633
1894	639,526	213,671	88,157	5,339	946,693

augusztus 20-ig.

Ösz. 2,390,885 145,238 328,690 21,643 3,194,558

A beoltott állatokból a II. beoltást követő 12 nap után az év végeig elhullott orbánczban, illetőleg lépfeneben: 1890-ben sertéseknél 1/16, juhoknál 1/16, szarvasmarháknál 0/19 és lovaknál 0/10 százalék. 1891-ben sertéseknél 0/89, juhoknál 1/01, szarvasmarháknál, 0/12 és lovaknál 0/10 százalék. A közölt kimutatásból látható, hogy a védőoltások hasznosságát hazánk gazdaközönsége felismerte s azokat évenként fokozódó mérvben alkalmazza is, ugy, hogy ma már több állatot oltanak Magyarországon mint Franciaországban. Ha tekintetbe vesszük, hogy egyes megyékben a kötelező védőoltás bevezetését tervezik s azt, hogy ezentúl a védőoltásokat csak szakképzett állatorvosok fogják végezhetni, a mi valószínű teszi, hogy az oltás következtébeni halálozási per cent csökkenni fog, ugy bizony remélhetjük a védőoltások még sokkal nagyobb mérvű elterjedését mint jelenleg. Somogy-megye már szabályrendeletet is alkotott a kötelező védőoltásra nézve, sertésorbáncz ellen.

— Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— Állást keres egy a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézetet jeles eredménnyel végzett s több évi gyakorlattal bíró 30 éves gazdatiszt, a ki már nagyobb birtokokat is önállóan kezelte.

— Eladó 15 drb. szőke mongolicza tenyészkoca és 20 drb. felbugatott tenyész kocca, Szabó Józsefnél Szász-Fenes, (posta helyt, vasútállomás Kolozsvár.

— Alkalmazást keres egy Kolozsmonostoron végzett fiatal gazdatiszt, 27 éves. ev. ref. vallású, nős, már 3 év óta egy nagyobb háromszéki gazdaságban működik, miről kitűnő szolgálati bizonyítványa van. Katonai kötelezettségének már elegett tett. Állását f. év november 1-én cseréli fel. Bővebb tájékoztatást ad a kiadó hivatal.

— Kertbirtokosok minden szükségletüket a mi kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legutányo-abbban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely az ezen szükségletekre vonatkozó gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— Kerestetik bérbe adó birtok, telje-
sen magyar vidéken, ha lehet fölszerelve, 1000—
2000 frt bérösszegig Mielőbbi átvétele kívánatos.
Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatózsde.

A buzaüzlet iránya nyugodt irányt követett. A ki-
nálat meglehetősen bőséges volt, a vételkudv mérsékelt
változatlan áron. Egyéb gabonaművekben csak gyér
forgalom volt. árák és irányzat nem változtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6.25	6.60
Rozs	4.95	5.10
Árpa	5.60	5.95
" égetni való	6.25	7.10
" sörfőzdei	7.30	8.40
Zab	5.70	6.15
Tengeri	6.00	6.10
Repce	9.20	9.70
Köles	5.75	6.25

Határidőüzlet.

Élénk forgalom mellett kevésse kielégítő amerikai
gabonárra bágyadt irányban nyílt meg, de később fe-
dezési és véleményvásárlásokra megszilárdult.

Értéktőzsde.

A külföld állandóan kedvező hangulata daczára a
nemzetközi értékekben jóformán pangott az üzlet. A spe-
kuláczióknak összes figyelmét a leszámítolóbánk s a jel-
záloghitelbank vette igénybe, mely értékeket a szünni nem
akará kereslet s a magánközönség vásárlásai folyton mag-
sabbra hajtottak fel. Az elért 4—5 forintnyi árelőny zár-
latkor is megmaradt. Valuták és ércváltók gyengébben
záródnak.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdí-Vá- sárhely	Maros-Vá- sárhely	Medgyes	Nagy-Ényed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm.	640	706	630	525	880	628	684
Elegy buza	"	550	685	520	400	580	556	507
Rozs	"	490	412	455	380	525	445	413
Árpa	"	—	468	400	—	—	548	—
Zab	"	545	580	462	300	800	500	489
Törökbuza	"	580	565	520	350	525	611	548
Széna	"	300	400	280	180	500	200	180
Alomszalma	"	200	110	100	90	300	120	110
Tüzipfa	km	330	250	320	300	260	325	260
Marhahus	kg.	44	44	48	40	44	50	48
Szept.		15	12	13	31	17	11	13

A piaci cikkek	Mérték	Sepsit-Szent- György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelv- ud- varhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	680	600	560	725	665	540	650
Elegy buza	"	600	500	500	600	520	425	475
Rozs	"	450	380	450	500	400	400	475
Árpa	"	450	500	425	500	—	440	—
Zab	"	500	580	400	625	350	500	650
Törökbuza	"	520	520	570	500	630	560	475
Széna	"	450	180	180	250	250	—	150
Alomszalma	"	200	100	90	120	100	—	30
Tüzipfa	km.	200	250	200	200	240	240	265
Marhahus	kg.	44	40	32	44	40	32	44
Szept.		18	6	13	23	18	7	24

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent- Márton	Erzsébet- város	Fogarás	Brassó
Tiszta buza	mm.	600	781	600	500	585	770	590
Elegy buza	"	500	700	500	400	520	700	360
Rozs	"	450	555	460	360	580	400	340
Árpa	"	—	541	—	600	—	—	370
Zab	"	350	625	440	600	250	666	270
Törökbuza	"	480	625	500	480	520	475	360
Széna	"	300	250	540	—	250	200	290
Alomszalma	"	120	100	200	—	180	150	120
Tüzipfa	km	250	190	240	480	220	280	300
Marhahus	kg.	44	36	32	44	44	44	48
Szept.		31	17	18	1	12	13	15

Kolozsvár, 1894. Szeptember 20-ról. Tiszta buza 5
frt 20 kr. 5 frt 30 kr. Rozs 4 frt 20 kr. 4 frt 60 kr. Török-
buza 5 frt 50 kr. 5 frt 60 kr. Zab 4 frt 60 kr. 5 frt —
kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr (Méter-
mázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.)
Faggygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 50 kr. Konyha-
szet 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr.

Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgo-
nya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu
répa 10 kr. (Kl.) Kőso 9 kr. Disznózsír 64 kr Bors 1 frt
— kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894.
Szept. 14-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—
380 klg. nehéz 43.—43½ kr. 280—300 klg. nehéz 43½
44 kr. Öreg 300 klg. tuli 41½—42 kr. Vidéki sertés 42
—45 kr Szerb 41—44 kr. Román — kr. tiszta klgk,
páronkint 45 klg életsúly levonás és 4% engedmény szo-
kásos.

Eleség árak: Tengeri frt 6.35 Árpa frt 6.20
Kőhányán átvéve.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év szeptember hó
18-én tartott marhavásárról.

Ló felhajtató 380 darab, eladatott 156 darab. —
Marha felhajtató 700 drb, eladatott 544 darab. — Ser-
tés felhajtató 3500 drb, eladatott 2300 drb.

Központi-állatvásár-tudósítás. (Papp György és
Vincze tudósítása.) Bécs, 1894. évi szeptember hó 17-én
Szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhajtató: 2831 drb.
magyar, 775 drb. galicziai, 1434 drb. német, összesen te-
hát 5044 drb. szarvasmarha, melyek közül volt 3586 ökör,
456 bika, 705 tehén, 297 bivaly s ezekből 1370 drb. so-
vány marha. Jegyeztetett métermázsánként vágósúly szer-
int: I. minőségű magyar hizóökök 66—67½ frt. II. minő-
ségű 60—65 frt. III. minőségű 55—59 frt. — I. minőségű
galicziai hizóökök 65—68 frt. II. minőségű 59—64 frt. III.
minőségű 55—58 frt. — I. minőségű német hizóökök 68—
70 frt. II. minőségű 63—67 frt. III. minőségű 57—62 frt
Jegyeztetett métermázsánként életsúly szerint: Bikák 24—
35 frt. Tehenek 25—35 frt. Bivalyok 19—25 frt.

Üzletirányzata: Kevésbé élénk kereslet következ-
tésben az árák általában minden minőségűnél ½—1 forinttal
visszaestek.

Sertésvásár szeptember hó 11-én. A mai vásárra be-
jelentettek 11,843 darab sertést, melyek közül felhajtatót
3038 darab fiatal sertés és 8250 darab magyar zsrirtsertés,
az összes felhajtás e szerint 11,288 darab. Jegyeztetett:
I. minőségű 37—38 kron, közep fajta és öreg sertés 35—36
kron, könnyű sertés 33—34 kron, és fiatal sertés 32—42
kron különként életsúly szerint, kivéve a fogyasztási adót

Juhvásár szeptember hó 6-án. A mai juhvásárra fel-
hajtatót mindössze 13,811 darab juh. Jegyeztett: kiviteli
juh 17—21 forinton, kiverési juh 6—16 forinton páronkint

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.
Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ
4 darab mongolicza tenyészkan
és 30 darab augusztusban fel-
bugatott tenyész kocza.
Klein Viktornál,
Gyalu.
Kolozsmegye. 290. (2—3)

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.
BUDAPEST, ALKOTMÁNY ÚTCZA 31. SZÁM.
Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági
magvakat
legmagasabb áron vásárolunk.
MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-
Gazdasági gépek.
Szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. gazdaközönségnek üzleti heti értesítő-
ket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük. 291. (2—x)

Gyümölcs-értékesítésre.
Sajtók gyümölcs és bor-préselésre
legújabb, kitünőszer-
kezettel
Eredeti gyártmányok
folytonosan működő
kettős nyomószerke-
zettel és nyomással-
bályozóval.
A legnagyobb munkaké-
pesség 20 százalékkal
nagyobb mint minden
egyéb sajtónál.

Gyümölcs- és szőlő-zúzó
Szőlő-gereblyezők (Bogyófejtő gépek.)
Teljes szüretelő berendezések, állók és szállíthatók.
Gyümölcslé-sajtók, bogymalmok gyümölcslé
készítésére. — Aszaló-készülékek gyümölcs
és vetemény számára. 271 (7—x)
Legújabb önműködő szabad. szőlővessző-
és növény-permetező „Syphonia“
E gépeket különlegesség gyanánt gyártják

MAYFARTH PH. és Tsa.
cs. és kir. kizár. szab. gazdasági g'gyárak, vasöntöde
és gőzhámor
Bécs, II., Taborstrasse 76. sz.
Árjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. —
Képviselek felvételnek.
Utánzásoktól óvakodjunk.

30 év óta udv. istállóknak, valamint katonai és pol-
gári nagyobb istállóknak is, használatban, nagyobb
erőfeszítések előtt és után erősítőszül; továbbá fi-
czamodások, rándulások, az inak merevsége s más
ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítme-
nyekre idomításnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid
mosóvíz lovaknak. Egy palackkal 1 fr 40 kr. o. é.
Kapható
Ausztr.-Magyar-
ország gyógyszer-tá-
raiban és drogistáinál.
Fő letét:
Kwizda Ferencz János
osztrák cs. és kir. és román kir. udv.
szállító ker. gyógyszer. Korneuburgban,
221 (11—15) Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyekre ügyelni, s a vételnél
határozottan kifejezni:
Kwizda-féle Restitutionsfluid.

BIZTOS HATÁSÚ. HASZNÁLATA NEM VESZÉLYES.

LAWES FELE
GYAPYUMOSO SZEREI

JAVITOTT
GYAPYUMOSO
POR.

LAWES FELE
VEGYÉSZETI RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
FŐRAKTÁR 59 MARK LANE LONDON

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYARORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA NÁNDOR URNÁL
BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.
KÉPVISELŐ KRALUPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél **KOLOZSVÁRT**

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor nitrogén kali } **műtrágyáit**

nemkülönbben szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő czég **KOLOZSVÁRT**.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfonalat bárkinek készséggel küld.

117 (38-x)

az igazgatóság.

Uj! **Az „Excelsior Hungaria“** Uj!

szabadalmazott

Peronospora feckendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább feckendő szőlők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szétzedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára **18** frt.

Egyedüli elárusítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ
vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve szolgálók. Uj!

259. (17-x)

Legbiztosabb óvoszer a Kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, ipar-vállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Várostervezési és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál AZ IGAZGATÓSÁG

Az orsz. közegészségügyi tanács által (2-6) többszörösen ajánlva! 288

Magyar Tözeg- és Műtrágya-ipar Részvénytársaság. (Harrisbányán).
Igazgatóság: Budapest, IV., Városház-tér 9.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,

Répatrágyát,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út**, régi lóversenytér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre **egyedüli** és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.** Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (38-x)

Mindenemű műtrágya. Répatrágya.

Tisztán kölesönös. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ELETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
ALAPÍTVA 1843.

Biztosít

emberéletet

legkülönbözőbb és

legelőnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzesebb fel-

világosítással szolgál az 261 (13-x)

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Valamennyi

MŰTRÁGYÁKAT

legolesóbban szállítanak a

SÁTORI-FÉLE

MŰTRÁGYAGYÁRAK

Budapest és Mezőtelegden.

Központi iroda:

BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25. sz.

242. (13-x)

Legújabb szerkezetű sorvetőgépeket, úgy sik
valamint hegyes talajhoz, továbbá egyetemes
ekéket rendkívül mérsékelt árakon szállít:

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyára, BUDAPEST, Váci-körút 10 szám.

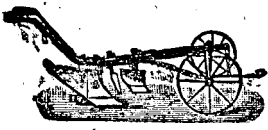
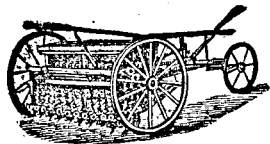
Kitünő lóherfejtőgépeinkre

különösen felhívjuk a t. gazdák figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosítás-
sal és erdélyi referentiákkal

289. (2-10) szívesen szolgálunk.

Arjegyzékek mindenemű gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Eladó 7 drb.

2¹/₄ éves tenyészbika

249. (18-x) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (22-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

g a z d a s á g i g é p g y á r a M o s o n b a n

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított árakon.

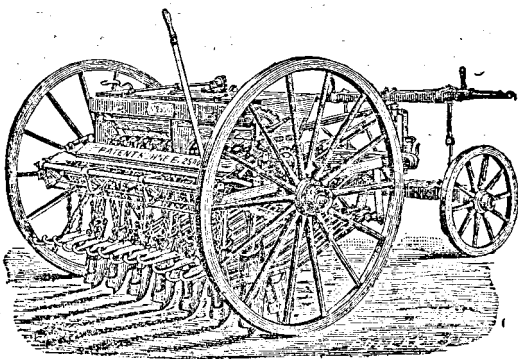
Hegyes hullámos területre „**MOSONI DRILL**” legjobb, legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. Laake-féle szántó földboronák 12-féle nagyság-

ban, Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták, konkolyozók, kitünő szelelő magtárrosta, (33 frt) meglepő munkaképesség Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.

Arjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár
KRAMMER J.

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (38-52)

Nyomatott Gámán János örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.